

Kommentar til Ramböll rapporten om Hjælpemiddel- og kommunikationsområdet

DTHS har med spænding set frem til nærværende rapport fra Ramböll. Institutionerne på området har næsten alle bidraget med datamateriale, og sidste år udkom Peter Bogasons rapport ”Strukturreformen og kommunikationscentre”, hvor det ikke var muligt at tilvejebringe et talmateriale til at belyse udviklingen på området. Vi havde således set frem til Ramböll rapporten.

De blev der stillet følgende spørgsmål:

- Er der sket ændringer i antallet af brugere på kommunikationscentre og hjælpemiddelcentre?
- Er der sket ændringer i antallet af brugere, som modtager tilbud i kommunerne?
- Hvordan løser kommunerne opgaven?
  - Organisering
  - Visitation
  - Samarbejdsrelationer

Besvarer rapporten de stillede opgaver?

Ja, der kommer naturligvis nogle svar, men der må desværre stilles store spørgsmål ved svarenes validitet, idet rapportens forfattere afslører en graverende mangel på forståelsen af de grundlæggende begreber og vilkår på området. Se nedenstående.

På grund af disse misforståelser kan datamaterialet ikke bruges til at besvare de stillede spørgsmål med. Konklusionerne tegner således ikke et retvisende billede af områdets udvikling.

Er der stillet de rigtige spørgsmål?

Det spørgsmål, som DTHS meget gerne havde set stillet, er om der er sket en afspecialisering af området, men det kan rapporten desværre ikke bruges til.

Da denne rapport desværre ikke giver et godt afsæt til beskrivelse af området, er det så meget mere glædeligt at kunne slutte op om Undervisningsministeriets nye tiltag om at opsamle en valid statistik, som vil skulle starte i 2010, og i de kommende år kan blive stadig mere præcis. Området fortjener at grundlæggende data kommer frem i lyset, og vilkårene kan diskuteres i fremtiden på baggrund af fakts.

Evaluering af rapporten

DTHS har ikke ressourcer til en tilbundsående analyse af alle problemer i rapporten. Men det væsentligst problem er nok den manglende forståelse af de grundlæggende begreber og vilkår på området.

Regioner og kommuner

Når disse to begreber stilles over for hinanden som leverandører, opstår der grundlæggende misforståelser af hele området.

Hjælpemiddelcentralerne og kommunikationscentre blev oprettet af amterne, og med strukturreformen blev de overtaget enten af regionen eller af kommunen. I begge tilfælde fortsatte de fleste institutioner med at levere ydelser til de samme borgere - dvs. til det samme kommunale opland - institutionerne havde før strukturreformen. Der er imidlertid også blevet nedlagt nogle af disse institutioner i de sidste par år.

Der er fire typer institutioner:

- A. regionale, ”gamle” amtsinstitutioner
- B. kommunale, ”gamle” amtsinstitutioner
- C. Nye kommunale institutioner
- D. Opgaveløsere i kommunerne, som ikke er et kommunikationscenter eller en hjælpemiddelcentral
- E. Institutioner som ikke er et Kommunikationscenter eller en Hjælpemiddelcentral

Når denne skelnen ikke forstås og opretholdes giver datamaterialet ingen mening.

Fx når det gøres op om en kommune har hjemtaget opgaven.

Det vil være institutioner nævnt i pkt. C og D, som repræsenterer hjemtagne opgaver.

Det gælder også, når der spørges om ”Hvilke tilbud har kommunen til følgende brugergrupper på voksenområdet?”, og ca. 10% af kommunerne svarer eget tilbud. Det vil så gælde for institutionerne i pkt. B, C, D. Hvor der burde have været registreret C og D.

Tablet 1.1 indeholder grundlæggende data om området, men giver et misvisende indtryk.

Se den korrigeret tabel herefter:

Deraf fremgår det:

A. regionale ”gamle” amtsinstitutioner	7
B. kommunale ”gamle” amtsinstitutioner	12
C. Nye kommunale institutioner	5
D. Opgaveløsere i kommunerne, som ikke er et kommunikationscenter eller en hjælpemiddelcentral	Kan ikke tælles ud fra datamaterialet
E. Institutioner som ikke er et Kommunikationscenter eller en Hjælpemiddelcentral	6

Navn	Beliggenhedskommune	Region	Ejerskab	Viso	Historik
Kommunikationscentret	Esbjerg Kommune	Region Syddanmark	Kommunal		amtslig
Kommunikationscenteret	Frederiksberg Kommune	Region Hovedstaden	Kommunal		amtslig
Center for Syn og Hjælpemidler	Århus Kommune	Region Midtjylland	Kommunal		amtslig
Center for Kommunikation	Herning Kommune	Region Midtjylland	Kommunal	Leverandør	amtslig
Center for Hjælpemidler og Kommunikation	Aabenraa Kommune	Region Syddanmark	Kommunal	Leverandør	amtslig
CSU-Slagelse, Center for Specialundervisning	Slagelse Kommune	Region Sjælland	Kommunal		amtslig
Videnscenter for Specialpædagogik (ViSP)	Næstved Kommune	Region Sjælland	Kommunal		amtslig
Synscentralen	Vordingborg Kommune	Region Sjælland	Kommunal		amtslig
Center for Specialundervisning	Roskilde Kommune	Region Sjælland	Kommunal		amtslig

Kommunikationscentret	Hillerød Kommune	Region Ho-ved-staden	Kommunal	Leveran-dør	amtslig
Center for Specialundervisning for Voksne	Københavns Kommu-ne	Region Ho-ved-staden	Kommunal	Leveran-dør	amtslig
Kommunikationscentret	Bornholms Kommune	Region Ho-ved-staden	Kommunal		amtslig
Taleinstituttet	Aalborg Kommune	Region Nord-jylland	Regional	Leveran-dør	amtslig
Høreinstituttet	Aalborg Kommune	Region Nord-jylland	Regional	Leveran-dør	amtslig
Institut for Syn og Teknologi	Aalborg Kommune	Region Nord-jylland	Regional	Leveran-dør	amtslig
Tale & Høre Instituttet	Århus Kommune	Region Midt-jylland	Regional		amtslig
Center for Kommunikation og Hjælpemidler	Vejle Kommune	Region Syd-danmark	Regional	Leveran-dør	amtslig
Center for Rehabilitering og Specialrådgivning	Odense Kommune	Region Syd-danmark	Regional	Leveran-dør	amtslig
THI Competence Center (er lagt sammen med CSK fra 1. juli 2009)	Gentofte Kommune	Region Ho-ved-staden	Regional	Leveran-dør	amtslig
Center for Syn og Kommuni-kation (CSK). (Er lagt sammen med THI fra 1. juli 2009)	Gentofte Kommune	Region Ho-ved-staden	Regional		amtslig
IBOS Institut for Blinde og Svagsynede	Københavns Kommu-ne	Region Ho-ved-staden	Kommunal	Leveran-dør	non KC
Døvblindecenteret	Aalborg Kommune	Region Nord-jylland	Regional	Leveran-dør	non KC
Aalborgskolen	Aalborg Kommune	Region Nord-jylland	Regional	Leveran-dør	non KC
Center for Høretab (Frederi-ciaskolen)	Fredericia Kommune	Region Syd-danmark	Regional	Leveran-dør	non KC
Nyborgskolen, Undervisnings-center for døve og høre-hæmmede	Nyborg Kommune	Region Syd-danmark	Regional		non KC
Synscenter Refsnæs	Kalundborg Kommune	Region Sjæl-land	Regional	Leveran-dør	non KC
Kommunikationscenter Thisted	Thisted Kommune	Region Nord-jylland	Kommunal		ny
CKU Skive-Viborg	Skive Kommune	Region Midt-jylland	Kommunal		ny
ASV Horsens	Horsens Kommune	Region Midt-jylland	Kommunal		ny
					ny

CSU Holbæk	Holbæk Kommune	Region Sjælland	Kommunal		
Handi-Info	Århus Kommune	Region Midtjylland	Kommunal		Ny

På side 6: Hvad betyder udsagnet: ”kommunerne tilbyder i stigende grad selv specialiserede ydelser” i lyset af den korrigerede tabel? Menes der de kommuner, som har overtaget de amtslige institutioner?

”Det er særligt de store kommuner, der hjemtager ...” Det må siges at være forkert, det gælder fx ikke København, Århus, Ålborg eller Odense, m.fl.

Misforståelse af hjælpemiddelområdet

Afsnit 2.4 - Rapporten har ikke forstået strukturen på hjælpemiddelområdet. På s.9 opridses de vigtigste udviklingstendenser – hvor kommunikationshjælpemidler til tale-, høre-, og synsområdet oplyses.

Det er kun ganske få Hjælpemiddelcentraler, der har haft med dette område at gøre. Hjælpemidler til tale-, høre-, og synsområdet har været og er stadig i stor grad varetaget af Kommunikationscentre.

Konklusionerne på basis af denne misforståelse er derfor upræcise og forkerte.

Andre problemer i rapporten

Afsnit 2.3, side 8 ”Undersøgelsen tegner et billede af, at det typisk er fagpersoner i kommunen, der bidrager med faglige vurderinger i visitationsprocessen.” En konklusion som slet ikke stemmer overens med rapportens eget datamateriale side 31, tabel 4-2.

Der er inkonsistens i konklusionerne:

s.12 nederst ”Som det fremgår af figur 3-3, vurderer størstedelen af kommunerne ....., at antallet af børn ... er forblevet uændret ..” Dette holdt op mod side 16, midt ”..vurderer størstedelen af kommunerne, at udviklingen i antallet af brugere på området er en væsentlig forklaring på ....”

Side 7 ”...ikke tegn på, at kommunerne i regioner med takstfinansiering i højere grad hjemtager opgaver end kommuner i regioner med abonnementsordning”.

Konklusionen er i direkte modstrid med Peter Bogasons konklusion i rapporten ”Strukturreformen og kommunikationscentre”, 2009.

18-03-2010
Torben West
formand
DTHS